UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2021/1600

z 29. apríla 2021

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín za rozpočtový rok 2019

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín za rozpočtový rok 2019,

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2019 o postupe Únie pre povoľovanie pesticídov ([1]),

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0097/2021),

A. keďže podľa výkazu príjmov a výdavkov ([2]) predstavoval konečný rozpočet Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“) na rozpočtový rok 2019 sumu 80 736 785,59 EUR, čo v porovnaní s rokom 2018 predstavuje nárast o 1,96 %; keďže rozpočet úradu pochádza najmä z rozpočtu Únie ([3]);

B. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky úradu za rozpočtový rok 2019 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) uvádza, že získal primeranú istotu o tom, že ročná účtovná závierka úradu je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a správne;

Rozpočtové a finančné riadenie

1. s uspokojením konštatuje, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2019 prinieslo mieru jeho plnenia na úrovni 99,99 %, čo v porovnaní s rokom 2018 predstavuje nepatrné zníženie o 0,01 %; ďalej konštatuje, že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov bola 91,45 %, čo v porovnaní s rokom 2018 predstavuje mierne zvýšenie o 0,15 %;

2. vyzýva Komisiu, aby v riadne odôvodnených prípadoch poskytla úradu súbor prostriedkov na využívanie jeho rozpočtu čo najvplyvnejším spôsobom, ktorý by okrem iného zahŕňal možnosť najímať zmluvných zamestnancov nad rámec plánov pracovných miest na obmedzené obdobie a bez prekročenia dohodnutých ročných rozpočtových prostriedkov úradu; domnieva sa, že takáto flexibilita by umožnila zrýchlenie dohániania nahromadenej nevykonanej práce v rôznych oblastiach, najmä v dôsledku veľkej medzery v kapacite ľudských zdrojov;

Výkonnosť

3. berie na vedomie, že úrad v rámci svojho komplexného prístupu k riadeniu založeného na výkonnosti využíva kľúčové ukazovatele výkonnosti (ďalej len „KPI“), ktorými meria pridanú hodnotu svojich činností, predovšetkým pokiaľ ide o výmenu vedeckých informácií; ďalej berie na vedomie, že úrad používa ďalšie KPI na zlepšenie svojho rozpočtového riadenia; konštatuje, že v roku 2019 neboli vypustené ani doplnené žiadne ukazovatele;

4. berie s uspokojením na vedomie dobré výsledky, ktoré úrad dosiahol, pokiaľ ide o prítomnosť v sociálnych médiách, ako aj to, že v roku 2019 sa úrad zaoberal viac ako 500 otázkami o regulovaných výrobkoch;

5. konštatuje, že úrad v roku 2020 vykonal externé hodnotenie v súvislosti s vypracovaním novej stratégie do roku 2027, aby zistil, do akej miery sa vykonáva súčasná stratégia, a zaistil začlenenie ďalších iniciatív;

6. nabáda úrad, aby sa usiloval o digitalizáciu svojich služieb s cieľom znížiť byrokraciu;

([1]) Prijaté texty, P8_TA(2019)0023.
([2]) Ú. v. EÚ C 107, 31.3.2020, s. 245.
([3]) Ú. v. EÚ C 107, 31.3.2020, s. 245.

7. berie s uspokojením na vedomie, že úrad využíva zdroje a vykonáva činnosti spoločne s Európskou chemickou agentúrou, Európskou environmentálnou agentúrou, Európskou agentúrou pre lieky a Európskym centrom pre prevenciu a kontrolu chorôb v rámci rovnakej skupiny politík pod vedením Generálneho riaditeľstva pre zdravie a bezpečnosť potravín, Generálneho riaditeľstva pre životné prostredie a Generálneho riaditeľstva pre informatiku; konštatuje, že úrad je aktívne zapojený do iniciatívy siete agentúr Európskej únie zameranej na identifikáciu, vykonávanie a monitorovanie spoločných služieb, ktorej výsledkom je aj viacero spoločných činností a projektov, najmä v oblasti spoločného obstarávania; dôrazne nabáda úrad, aby sa aktívne usiloval prehlbovať a rozširovať spoluprácu s agentúrami Únie;

8. so znepokojením konštatuje, že úrad ako jedna z regulačných agentúr Únie zodpovedných za posudzovanie rizika regulovaných výrobkov nedostáva dostatočné zdroje na účinné vykonávanie svojich povinností; trvá na tom, aby sa úradu prideľovali dostatočné zdroje na vykonávanie jeho úloh;

9. zdôrazňuje, že v roku 2019 Európsky parlament prijal 16 námietok proti dovozu geneticky modifikovaných (GM) plodín určených na výrobu potravín a krmív; zdôrazňuje, že jedným z dôvodov týchto námietok sú nedostatky v posúdení rizika, ktoré vykonala skupina úradu pre geneticky modifikované organizmy; naliehavo vyzýva úrad, aby urýchlene riešil a odstránil tieto nedostatky; keďže tieto nedostatky zahŕňajú okrem iného nedostatočné testovanie kokteilových účinkov vyplývajúcich z rezíduí herbicídov, toxínov Bacillus thuringiensis (Bt) a rastlinných zložiek, vplyvu zvýšenej miery postrekovania doplnkovými herbicídmi na celkovú bezpečnosť geneticky modifikovanej rastliny a toxicity proteínov Bt;

10. víta prínos úradu k bezpečnosti potravinového a krmivového reťazca Únie a jeho značné úsilie o to, aby manažérom rizika poskytoval komplexné, nezávislé a aktuálne vedecké poradenstvo o otázkach spojených s potravinovým reťazcom, aby verejnosť jasne informoval o svojich výstupoch a údajoch, na ktorých sú založené, a spolupracoval so zainteresovanými stranami a s inštitucionálnymi partnermi na presadzovaní súdržnosti systému bezpečnosti potravín a dôvery v tento systém;

11. zdôrazňuje, že v roku 2019 úrad dokončil 838 otázok prostredníctvom vedeckých stanovísk, technických správ a podporných publikácií;

12. so znepokojením konštatuje, že Dvor audítorov vo svojej osobitnej správe č. 2/2019 ([4]) zistil, že nárast počtu žiadostí o schválenie nových látok viedol k veľkým oneskoreniam najmä v oblasti regulovaných zložiek potravín; vyjadruje poľutovanie nad tým, že členské štáty nie vždy poskytujú úradu údaje potrebné na vykonávanie vedeckých posúdení;

13. upozorňuje, že nariadenie (EÚ) 2019/1381 ([5]) (nové nariadenie o transparentnosti), ktoré je priamou reakciou na úspešnú európsku iniciatívu občanov s názvom Stop glyfozátu, bolo prijaté s cieľom zlepšiť transparentnosť posudzovania rizík v potravinovom reťazci, a najmä posilniť spoľahlivosť, objektívnosť a nezávislosť štúdií, ktoré úrad používa; konštatuje, že v roku 2019 úrad investoval celkovo 3,03 ekvivalentu plného pracovného času a niečo vyše 196 000 EUR do vykonávania svojej politiky nezávislosti a riešenia konfliktov záujmov;

Personálna politika

14. konštatuje, že k 31. decembru 2019 bol plán pracovných miest naplnený na 97,81 %, pričom z 320 pracovných miest schválených v rozpočte Únie (v porovnaní s 319 schválenými miestami v roku 2018) bolo vymenovaných päť úradníkov a 308 dočasných zamestnancov; konštatuje, že v roku 2019 okrem toho pre úrad pracovalo 131 zmluvných zamestnancov a 15 vyslaných národných expertov;

([4]) Osobitná správa č. 2/2019 – Chemické nebezpečenstvá v našich potravinách: politika EÚ v oblasti bezpečnosti potravín nás chráni, čelí však výzvam (Ú. v. EÚ C 21, 17.1.2019, s. 7).

([5]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1381 z 20. júna 2019 o transparentnosti a udržateľnosti hodnotenia rizika na úrovni EÚ v potravinovom reťazci, a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 178/2002, (ES) č. 1829/2003, (ES) č. 1831/2003, (ES) č. 2065/2003, (ES) č. 1935/2004, (ES) č. 1331/2008, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) 2015/2283 a smernica 2001/18/ES (Ú. v. EÚ L 231, 6.9.2019, s. 1).

15. uznáva, že rodová rovnováha vo vrcholovom manažmente úradu je uspokojivá, keďže z piatich členov sú tri ženy; konštatuje však, že v správnej rade úradu sú z 15 členov len štyri ženy; žiada Komisiu a členské štáty, aby pri vymenúvaní svojich členov správnej rady úradu zohľadňovali význam zabezpečenia rodovej rovnováhy; so znepokojením berie na vedomie geografickú nerovnováhu v rámci úradu, keď jedna štátna príslušnosť tvorí 46,49 % všetkých zamestnancov; nabáda úrad, aby prijal ďalšie opatrenia na zabezpečenie lepšej geografickej rovnováhy, ale uznáva vynaložené úsilie;

16. konštatuje, že v roku 2019 bolo úradu poskytnutých šesť dodatočných miest zmluvných zamestnancov z požadovaných 25 miest, aby úrad zvládol zvýšené pracovné zaťaženie súvisiace s posudzovaním nových potravín a vysoko rizikových rastlín; berie na vedomie, že úrad požiadal o ďalšie zvýšenie zdrojov;

17. berie na vedomie, že úrad prijal politiku na ochranu ľudskej dôstojnosti a predchádzanie obťažovaniu; berie na vedomie, že úrad zorganizoval povinné školenia pre zamestnancov aj riadiacich pracovníkov, zabezpečil dôverné poradenstvo a na svojom intranete uverejnil prvú správu o prípadoch obťažovania; konštatuje tiež, že len zamestnanci a vyslaní národní experti môžu iniciovať formálny postup; s poľutovaním konštatuje, že v roku 2019 úrad ohlásil päť prípadov obťažovania, z ktorých tri boli formálne a dva neformálne; poznamenáva, že boli iniciované príslušné postupy na vyšetrenie týchto prípadov a že žiaden z nich nevyústil do súdneho konania; vyzýva úrad, aby informoval, či sa prijmú nejaké ďalšie opatrenia, aby sa predišlo takýmto prípadom v budúcnosti;

18. vyzýva úrad, aby ďalej rozvíjal svoj program ethics@work vypracovaním opatrení na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti;

Verejné obstarávanie

19. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že úrad začal postup verejného obstarávania služieb podnikového lekára, pričom výzva na predkladanie ponúk a technické špecifikácie boli uverejnené len v taliančine, a to napriek tomu, že pracovným jazykom úradu je angličtina; konštatuje tiež, že jazykové technické špecifikácie, ktoré mali uchádzači poskytnúť, neboli v súlade s predpismi; so znepokojením poznamenáva, že úradu preto bola doručená len jedna ponuka; berie na vedomie odpoveď úradu na zistenie Dvora audítorov a opatrenia, ktoré úrad prijal s cieľom zabrániť opakovaniu tohto zlyhania;

Prevencia a riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

20. s uspokojením berie na vedomie existujúce opatrenia a pretrvávajúce úsilie úradu zamerané na zabezpečenie transparentnosti, prevencie a riešenia konfliktov záujmov a ochrany oznamovateľov; víta účinnosť kontrol *ex post* a *ex ante* zavedených na predchádzanie konfliktom záujmov, ktoré zabránili 37 prípadom konfliktu záujmov a viedli k ôsmim zisteniam, pričom žiadne zo zistení si nevyžadovalo prijatie nápravných opatrení;

21. konštatuje, že pripomienka Dvora audítorov z jeho správy za rok 2017 o potrebe posilniť nezávislosť účtovníka bola podľa úradu uzavretá, avšak podľa Dvora audítorov zostáva nevyriešená; berie na vedomie odpoveď úradu, že nezávislosť účtovníka je nespochybniteľná, a vyzýva úrad, aby čo najskôr požiadal Dvor audítorov o potvrdenie;

22. vyjadruje poľutovanie nad tým, že pokiaľ ide o dvojročné obdobie, počas ktorého sa odborníci musia vyhýbať akýmkoľvek konfliktom záujmov, úrad vo svojej politike nezávislosti stále uvádza povinnosť preverovať záujmy odborníkov len v súvislosti s mandátom vedeckej skupiny, do ktorej sa daný odborník hlási; nesúhlasí s tvrdením úradu, že súčasná politika je spoľahlivým a sofistikovaným spôsobom, ako zabrániť prípadným konfliktom; opätovne požaduje bezodkladné aktualizovanie tejto politiky s cieľom zabezpečiť, aby sa záujmy odborníkov posudzovali v rámci celkovej pôsobnosti úradu, ako to opakovane požadoval Európsky parlament; pripomína úradu, že v záujme zachovania nezávislosti svojich pracovných skupín môže mať prístup ku všetkým odborným znalostiam, ktoré potrebuje, a to tak, že pozve odborníkov, aby sa zúčastnili na vypočutiach bez toho, aby mali právo zúčastňovať sa na rokovaniach skupiny a vypracúvaní záverov;

23. vyjadruje poľutovanie nad tým, že financovanie výskumu spoločnosťami, ktoré patria do pôsobnosti úradu, sa nepovažuje za relevantné z hľadiska obdobia, počas ktorého sa osoba musí vyhýbať akýmkoľvek konfliktom záujmov, pokiaľ príslušné sumy nepresahujú 25 % celkového rozpočtu na výskum, ktorý spravuje odborník a/alebo jeho výskumný tím, a že táto prahová hodnota sa uplatňuje na jednotlivé zdroje, a nie na súhrn všetkých súkromných zdrojov; opätovne žiada, aby úrad zo svojej politiky nezávislosti odstránil prahovú hodnotu financovania v súlade s opakovanými žiadosťami Európskeho parlamentu v tejto veci; zdôrazňuje, že úplné popieranie obáv Európskeho parlamentu úradom v súvislosti s týmto nedostatkom v politike nezávislosti úradu nie je prijateľné;

24. vyzýva úrad, aby svoje postupy zosúladil s odporúčaniami európskej ombudsmanky zo 7. mája 2020 vo veci 2168/2019/KR, a to najmä zabezpečením uplatnenia možnosti v prípade potreby zakázať svojim vedúcim pracovníkom zastávať určité pozície po skončení ich funkčného obdobia, stanovením kritérií určovania zákazu odchodu svojich zamestnancov do súkromného sektora, informovaním uchádzačov o vedúce pozície úradu o kritériách, keď sa o ne uchádzajú, a zavedením vnútorných postupov na zabezpečenie toho, aby bol zamestnancovi v prípade zmeny funkcie okamžite zrušený prístup k dôverným informáciám;

Vnútorná kontrola

25. konštatuje, že záverečná správa Útvaru pre vnútorný audit z auditu riadenia ľudských zdrojov a etiky bola vydaná v roku 2019, a poznamenáva, že sú v nej uvedené dve veľmi dôležité pripomienky, z ktorých jedna sa týkala nedostatkov v procese prijímania a výberu zamestnancov a druhá nedostatkov v procese časového manažmentu; konštatuje, že v roku 2019 začal Útvar pre vnútorný audit kontrolu posudzovania a prijímania vedeckých výstupov v oblasti zložiek a balenia potravín;

26. poznamenáva, že na základe odporúčania Komisie sa úrad zapojil do partnerského preskúmania oblasti riadenia rizík medzi agentúrami Únie, ktorého cieľom je podpora výmeny najlepších postupov;

27. víta, že bol v plnej miere vykonaný akčný plán úradu v oblasti stratégie boja proti podvodom v nadväznosti na interné posúdenie rizika vykonané v súlade s metodikou a usmerneniami Európskeho úradu pre boj proti podvodom; odporúča, aby úrad aktualizoval svoju stratégiu a akčný plán boja proti podvodom s cieľom znižovať riziká podvodov, ktorým čelí, a aby informoval orgán udeľujúci absolutórium o pokroku;

28. vyzýva úrad, aby sa zameral na oboznamovanie širokej verejnosti s výsledkami svojich skúmaní;

Ďalšie poznámky

29. berie na vedomie úsilie úradu o to, aby bol nákladovo efektívnym pracoviskom šetrným k životnému prostrediu; vyzýva úrad, aby posilnil toto úsilie dodržiavaním usmernení schémy Európskej únie pre environmentálne manažérstvo a audit a usiloval sa o dosiahnutie väčšej udržateľnosti;

30. konštatuje, že úrad prijal novú integrovanú politiku, ktorá zahŕňa informačnú bezpečnosť, kontinuitu činností, bezpečnosť a zdravie a bezpečnosť pri práci; víta zavedenie viacstupňovej autentifikácie, ďalšie obmedzenie superpoužívateľských účtov a poskytovanie povinných školení s cieľom zvýšiť bezpečnosť informácií v úrade;

31. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie z 29. apríla 2021 ([6]) o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr.

([6]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0215.